

bylo již zmařeno činy pod bodem III. rozsudkového výroku v prosinci roku 1925 a v roce 1926, byla by právně pochybená kvalifikace podle §§ 200 a 203 tr. zák. Zdali snad křivými údaji stěžovatele a obžalovaného K-a mohla vzniknouti a byla zamýšlena jiná škoda, nelze z rozsudku seznati.

Čís. 3809.

Státní soud.

Pro podávání dovolací stížnosti a pro řízení o ní platí obdobně ustanovení §§ 284 až 293 tr. ř. a zákona č. 3/1878 ř. zák.; jest proto i při doličování hmotněprávních zmatků (čís. 9—11 § 281 tr. ř.) v dovolací stížnosti vycházeti bezpodmínečně ze skutkových zjištění napadeného rozsudku (§ 288 č. 3 tr. ř.).

Tiskopisem ve smyslu § 39 č. 2 zák. na ochranu republiky jest i listina zhotovená psacím strojem.

K pobuřování ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. stačí jakékoliv intelektuální působení na jiné osoby, které směřuje k tomu a je způsobilé, by v nich byl vyvolán stav (vztah) nepřátelský a nálada proti statkům v § 14 č. 1 uvedeným.

Trestný čin podle § 14 č. 1 na rozdíl od zločinu podle § 10 č. 2 zák. na ochranu republiky jest povahy jen ohrožovací; nesejde na tom, zda činnost pachatelova měla vůbec nějaký zevní účinek; přečin je spáchán a dokonán již samotným pobuřováním.

Pokud jde o veřejné pobuřování ve smyslu § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., stotožnil-li se kdo podpisem s obsahem strojem psaného dekretu, vztahujícího se na založení samostatného slovenského státu u vědomí, že bude dekret ten rozšiřován.

(Rozh. ze dne 13. března 1930, Zm II 393/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení dovolací stížnost obžalovaného do rozsudku státního soudu v Brně ze dne 15. října 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem rušení obecného míru podle § 14 č. 1 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n.

Důvody:

Opírajíc se o důvod zmatečnosti podle č. 9 a) § 281 tr. ř. (§ 22 č. 1 zákona o státním soudě ze dne 19. března 1923, č. 51 sb. z. a n.), namítá dovolací stížnost, že pobuřování nelze spatřovati v činnosti stupně tak nízkého a mírného, již vyvinul stěžovatel při schůzce ze dne

4. listopadu 1928 tím, že podepsal dekret z téhož dne, a zejména zdůrazňuje, že onen dekret, který byl potom rozšiřován, nebyl opatřen podpisem stěžovatelovým, a že nebylo zjištěno, zda se stěžovatel dověděl o tom, že dekret bude ve velkém množství výtisků rozšiřován, před jeho podepsáním či po něm, a zda tvrdil zejména M., že bude rozšiřován právě onen dekret, který byl podepsán stěžovatelem, nebo dekret bez jeho podpisu. Naopak bylo prý prokázáno nejen, že stěžovatelovým úmyslem bylo mlčeti o celé věci, která byla podle jeho přesvědčení ukončením schůzky skončena, nymě zatajiti, že dekret podepsal, nýbrž i, že stěžovatel byl přesvědčen, že dekret jím podepsaný nemá býti ani tištěn ani rozmnožován ani rozšiřován, ba ani nikomu učiněn přístupným. Dovolací stížnosti nelze přiznati oprávnění, nymě ana část jejích vývodů neuplatňuje výtky porušení zákona způsobem zákonu vyhovujícím. Platíť podle třetího odstavce § 23 zákona o státním soudě pro podávání dovolací stížnosti a pro řízení o ní obdobně ustanovení §§ 284 až 293 tr. ř. a zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878. Je tudíž nejen pro zrušovací soud, nýbrž i pro stěžovatele závazným i předpis § 288 čís. 3 tr. ř., podle něhož jest při dořičování důvodů zmatečnosti hmotněprávní (čís. 9—11 § 281 tr. ř.) vycházeti bezpodmínečně ze skutkových zjištění napadeného rozsudku. Proti tomuto předpisu prohřešuje se dovolací stížnost, trvajíc důsledně na předpokladu, že se stěžovatelova činnost omezila jen na podpis dekretu. Spatřujeť rozsudek jednání, zakládající skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, i v tom, že se stěžovatel spolu s druhým obžalovaným Františkem B-em účastnil schůzky s Vincem M-em, v jeho důvodech pak se zjiřtuje v té příčině podrobněji, že se na schůzku s M-em dostavili oba obžalovaní na jeho pozvání a že při schůzce jim M. nejprve vysvětloval, že Čeři Slováci již po deset roků pronásledují, že Slováci musí konečně proti tomuto útisku pozvednouti svůj hlas, který by byl slyšen i za hranicemi, že chce míti Slovensko pro sebe, pokud se týče pro slovenský národ, načež že jim předčítal nějakou tištěnou nebo strojem psanou listinu, kterou potom na jeho vyzvání oba podepsali a která je podle přesvědčení státního soudu totožná s dekretem ze dne 4. listopadu 1928, jež M. podle rozsudkového zjiřtění rozšiřoval. O tomto »dekrete« zjiřtuje se v rozsudku, že se vztahuje na založení neodvislého a samostatného slovenského státu, jakož i na ustanovení státní rady a správce státu. U obou obžalovaných vzal státní soud za dokázané, že si byli vědomi aspoň toho, že obsah dekretu směřuje k tomu a je zároveň způsobilý, by v jiných osobách vyvolal nepřátelský stav a náladu proti ústavní jednotnosti státu. Na odůvodněnou tohoto závěru dovolávají se rozsudkové důvody znova zjiřtěního již vysvětlení, jehož se obžalovaným dostalo od M-e hned na počátku schůzky a z něhož musili obžalovaní poznati, že se při schůzce bude jednati o věcech, týkajících se státoprávního poměru Slovenska k Československé republice, a to ve smyslu podvratných snah určitých kruhů na Slovensku, obírajících se záměrem odtrhnouti Slovensko od jednotného státního svazku Československé republiky. Podle

rozsudku poznali obžalovaní (i při své nepatrné inteligenci a nevalné schopnosti chápání) i z obsahu předčítaného jim dekretu, že v něm docházejí výrazu snahy podvrtné a odstředivé. Jak patrně, pomíjí dovolací stížnost ve svých vývodech způsobem podle § 288 čís. 3 tr. ř. nepřipustným právě onu rozsudkem zjištěnou složku celkové činnosti obou obžalovaných, na níž buduje státní soud závěr, že jejich jednání zakládá nejen objektivní, nýbrž zejména i subjektivní skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, kdežto podpisem dekretu projeví obžalovaní podle rozsudku úmyslně a vědomě souhlas s jeho pobuřujícím obsahem a, činíce jej takto svým vlastním projevem, s ním se stotožnili. Zákonný pojem »pobuřování« vykládá rozsudek správně a ve shodě se stálou judikaturou nejvyššího soudu v ten smysl, že k němu stačí jakékoliv intelektuální působení na jiné osoby, které směřuje k tomu a je způsobilé, by v nich byl vyvolán stav (vztah) nepřátelský a nálada proti statkům, uvedeným v § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky. Tento výklad vyhovuje i stanovisku, které v té příčině zaujímá sama dovolací stížnost, dovozujíc, že se k pojmu »pobuřování« vyžaduje činnost »poněkud agresivnější« než k pojmu pouhého »popuzování«, při čemž se však stížnost ani nesnaží dovodit, že pojmu »pobuřování« neodpovídalo jednání stěžovatelovo, nanejvýš ve své rozsudkem zjištěné celistvosti. Nemá proto právního významu okolnost, dovolací stížností zvláště zdůrazňovaná, zda byl rozšiřován právě dekret podepsaný stěžovatelem, či dekret bez jeho podpisu, a zda stěžovatel byl přesvědčen, že dekret jím podepsaný nemá býti tištěn (roz-množen) a zejména rozšiřován. Rozsudek sice nezjišťuje, že M. rozšiřoval právě ten výtisk dekretu, který před tím podepsal stěžovatel, než na tom, nanejvýš po stránce právní, vůbec nesejde vzhledem k tomu, že rozsudek spatřuje jednání, zakládající skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, jímž byl tento trestný čin dokonán, správně již v tom, že se stěžovatel účastnil řečené schůzky a že podepsal dekret, jehož obsah, pobuřující proti ústavní jednotnosti státu, poznal, přes to však projevil s ním souhlas a s ním se stotožnil. Že oba obžalovaní slíbili M-ovi na jeho naléhání, že budou o věci mlčeti, a že hned na to odešli zase do svých domovů, pokládajíc zřejmě úkol vznesený na ně M-em za skončený vyslechnutím a podpisem dekretu, zjišťuje sice i rozsudek, než děje se tak v rámci oněch úvah, jimiž jest odůvodňován nedostatek přesvědčení státního soudu o subjektivní skutkové podstatě zločinu podle § 10 čís. 2 zákona na ochranu republiky, pro nějž vyla na oba obžalované vznesena obžaloba, t. j. o zlém úmyslu a o vědomí obžalovaných, že si osobují svémocně pravomoc vyhra-zenou zákonodárnému sboru. Dovolací stížnost je na omylu, pokud, zdůrazňujíc právě ony okolnosti, vyslovuje nepřímý názor, že měly význam také při řešení otázky subjektivní stránky skutkové podstaty přečinu podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky. Jeť tento delikt na rozdíl od zločinu podle § 10 čís. 2 téhož zákona povahy jen ohrožovací, takže při něm na tom nesejde, zda činnost pachatelova měla vůbec nějaký zevní účinek, a jest tento přečin spáchán a dokonán již samot-

ným pobuřováním. Bylo již dovedeno, že rozsudku ani v tomto bodu nelze důvodně vytýkati porušení zákona.

Dovolací stížnost namítá dále, že stěžovatel, i kdyby šlo o pobuřování, nepobuřoval ani veřejně ani před více lidmi ani více lidí; zvláště vytýká, že nebylo zjištěno, zda v době, když stěžovatel podepsal dekret, byli přítomni společně M. i B. nebo jen jeden z nich. V důvodech rozsudku, podle jehož výroku obžalovaní pobuřovali proti ústavní jednotnosti státu veřejně, se však uvádí, že se pobuřující projev obžalovaných stal veřejně, v tiskopisu a v rozšiřovaném spisu (§ 39 čís. 2 zákona na ochranu republiky) a zjišťuje se, že listina, kterou M. obžalovaným předčítal a kterou obžalovaní podepsali, byla tištěna nebo napsána psacím strojem, načež se vyslovuje právní názor (opřený o rozh. č. 2139 sb. n. s.), že tiskopisem ve smyslu § 39 čís. 2 zákona na ochranu republiky je i listina zhotovená psacím strojem. Rozsudek zjišťuje nejen, že dekret byl skutečně ve velkém množství výtisků rozšiřován, nýbrž i, že obžalovaní zvěděli od M-e již při schůzce, že se tak stane. Dovolací stížnost, která ostatně i tu vychází z mylného předpokladu, že rozsudek spatřuje pobuřování jen v podepsání dekretu stěžovatelem, dovozuje, že by se toto podepsání musilo státi v tiskopise nebo v rozšiřovaném spise, což prý se však nestalo, neboť stěžovatel podepsal hotový tiskopis, podepsal se totiž na tiskopise a nikoli v tiskopise. Toto nezcela jasné rozlišování dochází vysvětlení v dalších vývodech dovolací stížnosti, kde se znovu zdůrazňuje, že z tiskopisu nebo z rozšiřovaného spisu (listu) nebylo patrné, že dekret podepsal stěžovatel, že bylo naopak objektivně zjištěno, že dekret stěžovatelem podepsaný (t. j. dekret s jeho podpisem) nebyl tištěn ani rozmnožován ani rozšiřován, ba vůbec nikomu učiněn přístupným, po stránce subjektivní pak, že státní soud nezjistil stěžovatelovo vědomí, že bude rozšiřován právě dekret jím podepsaný a že tato okolnost bude patrna z tiskopisu a z rozšiřovaného spisu. Než tyto úvahy dovolací stížnosti jsou právě bezvýznamné, neboť rozsudek spatřuje veřejné pobuřování ve smyslu § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky v tom, že stěžovatel, stotožniv se podpisem dekretu s jeho obsahem, pobuřujícím proti ústavní jednotnosti státu, a učiniv jej takto svým vlastním projevem, zároveň také věděl, — dověděl se o tom již na počátku schůzky od M-e, — že dekret bude ve velkém množství výtisků rozšiřován. Toto rozsudkové zjištění stačí k opodstatnění pojmu »veřejnosti« spáchaného činu, bez rozdílu, zda dekret měl býti rozšiřován s podpisem stěžovatelovým či bez něho, neboť trestný čin je dokonán již tím, že dojde svého stělesnění a výrazu v tiskopisu nebo v rozšiřovaném spisu, určeném právě k rozšiřování, nehledíc k tomu, zda došlo skutečně k jeho rozšiřování a zda jeho obsah došel k vědomosti osob, pro něž byl určen (Rozh. č. 2127 sb. n. s.). Dospěl-li takto rozsudek způsobem bezvadným k závěru, že oba obžalovaní — tudíž i stěžovatel — pobuřovali proti ústavní jednotnosti státu veřejně, jsou bezpředmětnými vývody dovolací stížnosti, že stěžovatel nepobuřoval před více lidmi nebo více lidí. Bylo proto zavrhnouti dovolací stížnost jako bezdůvodnou a z části i jako po zákonu neprovedenou.